

Vážení a milí kolegové,

přečetla jsem si na našich webových stránkách koncepcí a návrhy, do nichž vyústily úvahy o profilaci IMS pro příští roky.

Patřím k té starší generaci, která zažila několikerou „fundamentální“ změnu, jakou představovalo např. začlenění nových kateder, zavedení bakalářského a magisterského cyklu, podpis česko-německé deklarace, zavedení kreditního systému atd.

Názory studentů na obor, který si zvolili, mě vždycky zajímaly. Chtěla bych proto sdělit, že jak studenti 1. a 2. bakalářského, tak magisterského cyklu (teď v zimě NRS a ZES) byli s obsahem i úrovní studijního programu IMS (případně katedry) velmi spokojeni. Nedolehly ke mně ani stesky na přemíru historie – naopak: dějiny chápali – především magisterští studenti - jako užitečný klíč k pochopení řady současných politických a společenských gest (fakta se jim začala propojovat). Myslím, že to bylo od nich upřímné: vyptávala jsem se formou nezávazné společenské konverzace až po zkoušení.

Ohledně studijního programu bychom neměli propadat tržní panice: sebelépe promyšlený systém přednášek a seminářů nemůže nikoho (kromě asistentů, co zůstanou na katedře) připravit na praxi. Smysl studia je přece úplně jinde – v metodologii, ve znalosti problémů, v obecném rozhledu, v tom, čemu se říká vzdělanost.

Proměna v „research university“ mi připadá jako byrokratický strašák: vždyť IMS v podstatě JE „research institute“ – jenom se to nevejde do takových kritérií, jaké uvedl kdosi z rektorátu asi před třemi roky v emailovém dotazníku: poskytuje Vám Váš školitel přístup k počítači a laboratorním přístrojům i po pracovní době? Výzkumný záměr jsme zvládli se ctí, aniž kdokoli z nás rezignoval na vlastní badatelskou a publikační činnost. Bez té bychom ani neměli co učit, protože učebnice si píšeme sami.

Pochopitelně: dnešek se zítra stane historií. S tím jsem se už ale několikrát vyrovnávala na svých přednáškách. Dlouhé devatenácté století (ještě nedávno „minulé“) se rychle propadlo do větší minulosti, ale tím jen získalo na přehlednosti a vyvstaly jasnější kontury (v mých přednáškách historická malba a historismy v architektuře – úžasná témata). O náplni kursů rozhodujeme teoreticky i prakticky sami.

Neuvěřitelná suma detailů, jimiž podle Kučery zahlcujeme studenty, je pochopitelně do značné míry daná za to, že neučíme podle Wikipedie. Na zahraničních univerzitách je to ale stejné – s tím rozdílem, že tam mnohdy chybí velké přehledové přednášky. Možné východisko pro nás? Učit ty detaily dál, ale s důrazem na metodologii, a klást u studentů větší nároky na samostudium (vždyť většina z nás, kdo jsme absolvovali studium za totáče, jsme v mnoha ohledech autodidakty).

Pokud se mnou budete počítat, připadlo by mi docela užitečné připravit samostatný kurs (popřípadě půlit se seminářem, aby to nebyl jenom frontální útok) o česko-německém umění. Do jedné přednášky pro umění NRS se to nevejde, a víc času není.

Necítím se kompetentní zasahovat do akademické debaty o metamorfózách IMS, nicméně si dovoluji připomenout, že za 18 let si IMS vybudoval především díky zahraničním kontaktům prvních ředitelů (prof. Křena a prof. Peška) vysoký kredit a vstoupil na evropskou universitní scénu. Ostatně naši úspěšní absolventi to dokazují, a to nás zavazuje.

Anita Pelánová